

HISTORIA

KLASA VI

Na zakończenie nauki w klasie VI –tej **uczeń** :

I. Rozumie pojęcia i zjawiska:

- Deklaracja praw człowieka i obywatela, emigracja, Legiony Polskie we Włoszech, rewolucja , konstytucja,
- ziemie zabrane, tajne związki, sprzysiężenie podchorążych , zesłanie
- Wielka Emigracja, wieszcz narodowy
- represje, rusyfikacja, germanizacja, muzyka narodowa, malarstwo historyczne,
- rewolucja przemysłowa, fabryka, przędzalnia, maszyna parowa a rozwój przemysłu, kolej żelazna, statek parowy, telegraf
- orientacja prorosyjska, orientacja proaustriacka, państwa centralne, ententa, Legiony Polskie
- Bitwa Warszawska, traktat wersalski, plebiscyt, Orleńskie, Orlęta Lwowskie,
- Centralny Okręg Przemysłowy
- okres międzywojenny
- rasizm, pakt o nieagresji, „dziwna wojna”
- okupacja, terror, obóz koncentracyjny, ruch oporu, getto, obóz zagłady, Armia Krajowa, Polskie Państwo Podziemne, rząd londyński, polityka Niemiec i ZSRR wobec Polaków podczas okupacji, godzina W, wielka trójka, przyczyny powstania w Warszawie,
- Ziemie Odzyskane, odbudowa zniszczeń, analfabetyzm, opozycja, komunizm, socjalizm,
- dyktator, stalinizm, PZPR, dyktatura partii komunistycznej, cenzura, opozycja demokratyczna,
- strajk, związek zawodowy, NSZZ Solidarność, stan wojenny przyczyny , internowanie, godzina milicyjna , walka bez przemocy,
- Okragły Stół i znaczenie rozmów,
- republika demokratyczna, konstytucja, trójpodział władzy, parlament, prezydent, rząd, minister, sądy, prawa i obowiązki obywateli RP, prawa dziecka, rzecznik praw dziecka, ONZ, wolne wybory, wolność słowa, wolne media, święto państwowe, miejsca pamięci
- mniejszość narodowa i etniczna,
- rodzina mała i wielka, tradycje rodzinne,
- społeczność szkolna, statut szkoły,
- powiat, administracja, samorząd terytorialny, społeczność lokalna, gmina,
- konflikt, tolerancja, uprzejmość,
- integracja europejska po II wojnie, Unia Europejska, stosunki międzynarodowe,
- terroryzm, konflikty zbrojne, katastrofa ekologiczna, pomoc humanitarna,
- internet,

II. Potrafi:

- wyjaśnić co głosiła Deklaracja praw człowieka i obywatela, przedstawić okoliczności powstania Legionów, wymienić i wytłumaczyć znaczenie symboli państwowych, powstanie Księstwa Warszawskiego, ocenić postawę Napoleona wobec Polaków,
- przedstawić dokonania Fryderyka Chopina,
- umiejszczyć w czasie powstanie listopadowe, wymienić cele walki powstańców, wskazać najważniejsze bitwy powstania, represje po powstaniu,
- emigracja polityczna i zarobkowa, państwa które przyjęły Polaków, zasługi dla kultury polskiej F.Chopina, A.Mickiewicza, M,Skłodowskiej, H.Modrzejewskiej
- umiejscowić w czasie powstanie styczniowe, przedstawić cele walki, przykłady represji, walka o język polski w nauczaniu, wymienić przejawy rusyfikacji i germanizacji Polaków

- zasługi dla rozwoju kultury polskiej St.Moniuszki ,H.Sienkiewicza, St.Wyspiańskiego,
- rozwój przemysłowienia w XIX w, przykłady zastosowania maszyny parowej, skutki rewolucji przemysłowej, przemysłowione miasta, warunki pracy w fabryce, rzemieślnicze i fabryczne formy produkcji,
- Wyjaśnić do czego dążyli przywódcy orientacji prorosyjskiej i proaustriackiej, okoliczności odzyskania niepodległości przez Polskę, zasługi R.Dmowskiego i J.Piłsudskiego,
- wskazać granice Polski, wymienić sąsiadów
- wskazać państwa które dokonały agresji na Polskę, polityka Stalina i Hitlera do własnych państw i podbitych, organizacja ziem polskich po zakończeniu działań wojennych, działalność władz radzieckich i niemieckich na ziemiach wcielonych, wskazać na mapie Katyń i Oświęcim, życie podczas okupacji , los ludności żydowskiej,
- czym była akcja „Burza”, postawa ludności cywilnej i żołnierzy powstańczej Warszawy, przyczyny klęski i skutki powstania,
- wskazać państwa bloku wschodniego i zachodniego, straty poniesione przez Polskę w II wojnie, granice i sąsiedzi PRL, zależność od ZSRR, dyktatura partii, cenzura, opozycja demokratyczna,
- cechy polityki Stalina , postępowanie komunistów wobec kościoła,
- powstanie i działania Solidarności, „Okragły Stół”, zmiany w Polsce po 1989r
- różnica między demokracją pośrednią i bezpośrednią, przykłady praw i obowiązków obywateli RP, prawa dziecka, gdzie można się zwrócić gdy są łamane
- organy władzy w RP parlament, prezydent, rząd sady i ich funkcje,
- święta, symbole, miejsca pamięci, mniejszości narodowe i etniczne ich prawa,
- emigracja polityczna i zarobkowa, skupiska Polaków na świecie,
- przykłady grup społecznych, podaje ważne problemy współczesnej Polski korzystając z różnych źródeł informacji
- pamiętki i tradycje rodzinne, najważniejsze zadania organów szkoły, samorząd szkolny, „mała ojczyzna”
- siedziba władz lokalnych zakres ich działań oraz sposoby powoływania,
- konflikty między ludźmi oraz sposoby ich rozwiązywania,
- UE, symbole unijne, przyczyny i następstwa konfliktów zbrojnych, wyjaśnić powiedzenie”świat stał się mniejszy”

III. Zna fakty i postacie:

- 1797, 1807, Napoleon Bonaparte, Jan Henryk Dąbrowski, Józef Wybicki, okoliczności powstania hymnu
- Fryderyk Chopin,
- 29-XI-1830, 1830-1831, Mikołaj I,
- A.Mickiewicz,
- 22/23-I-1863,1863-1864, M.Skłodowska ,St.Moniuszko, Jan Matejko, H.Sienkiewicz, St.Wyspiański,
- 1782, 1825, James Watt,George Stephenson, czas trwania rewolucji przemysłowej, wynalazki rewolucji,
- żądania robotników organizujących strajki,
- 1914-1918, 11-XI-1918, R.Dmowski, J.Piłsudski, przyczyny i skutki I wojny światowej,
- postanowienia traktatu wersalskiego w sprawie Polski, narody zamieszkujące obszar II Rzeczypospolitej,
- VIII-1939, 1-IX-1939, 3-IX-1939,17-IX-1939, Adolf Hitler, Józef Stalin , żądania Hitlera wobec Polski,
- 1940, 1-VIII-1944, 2-X-1944, 8-V-1945, „wielka trójka” i jej decyzje w sprawie Polski,
- 1948, X-1956, Stefan Wyszyński, Władysław Gomułka, XII-1970, 1978, Edward Gierek, Jan Paweł II,
- VIII-1980, 13-XII-1981, Lech Wałęsa,Wojciech Jaruzelski,
- 1989,1991,Tadeusz Mazowiecki, postanowienia rozmów „Okragłego Stołu”,
- 1997, postanowienia Konstytucji RP, zasady wyborów, aktualnie urzędujący, lokalizacja miejsc pamięci,
- święta narodowe, mniejszości narodowe, Konwencja o prawach dziecka, nazwy organów szkoły, Rawa i obowiązki ucznia, organy władzy w gminie i powiecie i ich zadania, 1-V-2004,11-IX-2001.